

"De korsfæstede ham"

Billede fra filmen "The Passion of The Christ" - Angel Films/Scanbox

Af Kai Kjær-Hansen

Hvem korsfæstede Jesus? Når Markus skriver "de korsfæstede ham", er subjektet romerne (Mark 15,25). Ingen tvivl om det. Men hvad med jøders andel i Jesu død?

Læser man evangelierne, er der ingen tvivl om, at nogle af de jødiske ledere i Jerusalem ønskede at få lukket munden på Jesus. Efter tilfangetagelsen og forhøret bliver Jesus tildelt slag med knyt-næver og stokke. Der er heller ingen tvivl om, at repræsentanter for det jødiske råd udleverede Jesus til romerne, og at det var romerne, der udsatte Jesus for piskning forud for korsfæstelsen. Korsinskriptionen – affattet af romerne – gør det klart, at Jesus hænger på korset som politisk rebel, som "jødernes konge".

Man kan vende og dreje de forhold, der førte til Jesu korsfæstelse, på mange måder. At jøder – også – er involveret heri kan eller skal ikke bortforklares. Nogle mener imidlertid, at evangelisterne har forsøgt at fritage romerne for skyld og lægger hovedansvaret for Jesu død hos jøderne. Hvorfor? Fordi, siger man, det ville være lettere at forkynde evangeliet i en romersk verden, hvis det ikke var en romersk statholder som Pilatus, der fældede dødsdommen over Jesus. Derfor nedtones romernes skyld i evangelierne, hævder man.

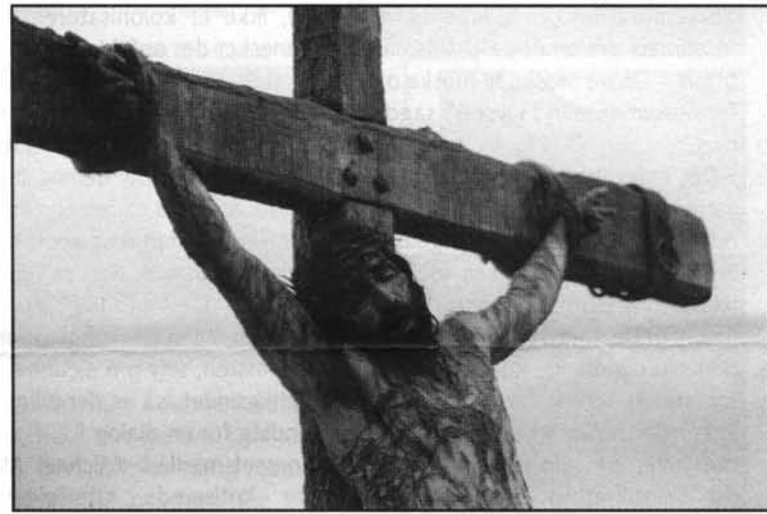
Hvis dette har været evangelisternes mål, må man sige, at de

har gjort deres job rigtig dårligt! Pilatus fremstilles ikke som en kompetent forhørsdommer. Han er korrump og fej, svigter sin egen overbevisning og tænker mere på sin politiske karriere end på, at retfærdigheden skal ske fyldst. Er det sådan, romere vil se en romersk statholder afbildet?

Pilatus lader Jesus piske. I Det Nye Testamente er der ingen udpensling heraf. Folk dengang vidste dog udmærket, hvor brutal en sådan piskning var, hvor overkroppen blev flænset og blodet sprøjtede ud. I scenen med tornekronen møder vi sadistiske romerske soldater, der fornøjer sig over et allerede nedbrudt menneske. Romerske kilder nævner tilfælde, hvor piskning forud for korsfæstelse var af en sådan karakter, at den dømte undertiden døde heraf – og blev hængt død op på korset. Stiller noget sådant romerne i et gunstigt lys?

Naturligvis ikke. Bemærkelsesværdigt er det også, at nogle romerske kejsere, som har dødsdømt folk til korsfæstelse, ikke nævner dette i deres biografier. Alle og enhver vidste, hvor nederdrægtig en henrettelsesmetode korsfæstelse var. Eliten kunne ikke lide at tale eller skrive om den. Det passede nemlig ikke ind i det overordnede billede af Romerriget som et humant samfund.

Mens der er tidlige romerske kilder, der taler om, at Jesus blev korsfæstet ved Pontius Pilatus – uden at nævne jødernes medvirken – findes der Talmudkilder, der taler om, at Jesus blev "hængt" (forud for) påskeaften – uden romernes medvirken. De fleste er enige om, at disse kilder ikke giver troværdige oplysninger om den historiske Jesus eller hans død. Men en vigtig ting kan udledes heraf: I disse jødiske

kilder gøres der intet forsøg på at bortforklare, at jødiske ledere var involveret i Jesu død, fordi de mente, at han havde ført Israel på vildspor.

Her anskues kampen mellem de religiøse ledere og Jesus som et *internt* jødisk anliggende. Både i GT samt i den omkring 200-årige periode, der ledte op til templets fald i år 70 e.Kr., er der talrige episoder mellem jøder og jøder, der førte nogle i døden. Og sprogbrogen mellem de stridende jødiske parter er markant hård.

Problemet for os er – og sådan har det været i størstedelen af kirkens historie – at når vi forkynder om Jesu lidelseshistorie, glemmer vi at tage højde for den interne jødiske konflikt,

som afspejles i denne. Når det glemmes, lurer antisemitismen om hjørnet og påstanden om, at jøderne (i bestemt form) dræbte Gud og som følge heraf er totalt opgivet af Israels Gud. Hvilket de naturligvis ikke er!

Hvor interessant det end er at få afklaret det historiske spørgsmål om, hvem der er skyldig i Jesu død, er det imidlertid ikke det vigtigste spørgsmål af få afklaret. Vigtigere er, at Jesus ville sin egen død. Israels Gud ville Jesu død. Og her svimler det for os. Vigtigst af alt er med sig selv at få afklaret, hvilket godt budskab der ligger i Jesu død og opstandelse – for jøder såvel som ikke-jøder.

Glædelig påske!

Omvend muslimer – ikke jøder!

Af Kai Kjær-Hansen

Den israelske turistminister Benny Elon er

ikke blot optaget af at bringe flere turister til Israel. Han er også optaget af, hvordan muslimer kan få øje på lyset i kristendommen.

I begyndelsen af februar måned opfordrede Benny Elon (fra partiet National Union) kristne missionærer i Israel om at arbejde for muslimers omvendelse til kristentroen. "Gå fra moske til moske og før muslimerne ind i lyset," sagde han.

Det lyder næsten for godt til at være sandt, at en jødisk minister opfordrer kristne til evangelisation. Denne opfordring skyldes nu ikke Benny Elons omsorg for muslimers frelse, men tanken om hvad deres omvendelse kunne betyde for staten Israel. I opfordringen ligger der heller ikke et ja til mission over for alle folkegrupper i den demokratiske stat Israel. Elon gør det nemlig tindrende klart, at han ikke mener, at Israel skal acceptere missionærers forsøg på at omvende jøder. Når man læser det, véd man ikke, om man skal le eller græde.

Turistministerens opfordring til mission over for Islam rører – ikke mindst i Mellemøsten – ved et emne, der er brændstof i. Reaktioner fra andre medlemmer af Knesset udeblev da heller ikke. Elons presserådgiver måtte bagefter glatte lidt ud ved at understrege, at Elon ikke refererede til alle muslimer, men at han opfordrede kristne missionærer til at omvende "dem der prædiker mord og udfører selvmordsangreb." Til Israels Radio uddybede Elon, hvad han mente: "Hvis blot alle kunne forstå, at de jøder, der vender tilbage til deres land, ikke er kolonisateurer, men mennesker der opfylder, hvad der står skrevet i Bibelen, ville situationen være en helt anden." Og han fortsatte: "Når man taler med en muslim, som myrder og fanatisk tror, at vores religion lyver, og . . . eftersom han ikke accepterer Bibelen og tror, at den er fuld af løgne, er det vanskeligt at tale med ham. Men når man kommer til en kristen, selv om også han er fjendtlighedsindet, så er der alligevel grundlag for en dialog."

Knesset-medlem Michael Melchior kritiserede efterfølgende Elon skarpt og kaldte Elons opfordring for "skør". "Dette er en krigserklæring mod islam, som vil skaffe jødedommen nye fjender." Melchior er af den opfattelse, at dialog mellem verdensreligio-

nerne kan være med til at løse konflikten i Mellemøsten, og tilføjer: "Folk som Elon skulle tænke sig om en ekstra gang, før de skaber en provokation som denne, der puster til hadets flamme mellem religionerne."

Og hvad skal vi andre så mene om Elons opfordring?

Først at den ikke kan tages seriøst ud fra demokratiske principper, når hans forslag som udgangspunkt har, at der ikke bør drives mission blandt jøder. I forlængelse heraf skal det understreges, at det er tilladt at drive mission i Israel, selv om nogle Knesset-medlemmer arbejder på at gøre det forbudt.

For det andet at vi ønsker alt evangeliserende arbejde blandt

palæstinensere velkommen.

Netop ved at fastholde, at Israel har brug for Jesus, fastholder vi, at alle har brug for Jesus til frelse. Palæstinensere og os selv inklusive.

Og for det tredje: Et ja til evangelisation indebærer ikke et nej

til dialog mellem verdensreligionerne i bestræbelserne på at skabe fred og forsoning mellem de stridende parter i Mellemøsten.

Omarmoskeen eller Klippemoskeen som dominerer Jerusalems bybillede – er efter Mekka og Medina det tredje helligste sted i verden for muslimer.

IMMANUEL KIRKEN I
JAFFO 1904-2004

IMMANUEL KIRKEN ER DEN ENESTE PROTESTANTISKE KIRKE I TEL AVIV-OMRÅDET. "KIRKE" FORSTÅET SOM KIRKEBYGNING. I DENNE KIRKE SAMT DET NÆRLIGGENDE MENIGHEDSHUS HOLDER FORSKELLIGE MENIGHEDER DERES GUDSTJENESTER.

Immanuel Kirken - et bedehus for folkene

Af Kai Kjær-Hansen og Bodil F. Skjøtt

Når Jan Mortensen bliver præst i Jaffo, får han ansvar for to menigheder, som vi fortæller om i næste artikel. Men både Immanuel Kirken som sådan og det nærliggende menighedshus bruges også af andre kristne grupper.

En menighed, som snart i mange år har haft til huse i Immanuel Kirken, er den ghanesiske, som rykker ind, når den hebraisktalende er færdig med deres gudstjeneste lørdag middag. En gang om måneden holder de to menigheder endda fælles gudstjeneste. Går man nogle år tilbage, var det ikke usædvanligt, at ghaneserne kunne samle op til 150 til gudstjeneste, men også de har

mærket stramningen i den israelske politik over for udlændinge, der ikke har opholdstilladelse i landet. Nu er menighedens størrelse faldet til omkring 40.

Rumænere, russere og koreanere

Siden midten af 1990'erne har også en anden nationalitet holdt til i kirkens lokaler. Det er rumænere, hvoraf langt de fleste er kommet til Israel som fremmedarbejdere i takt med, at palæstinsere ikke fik arbejdstilladelse. På sit højeste for et par år siden samlede menigheden - ledet af en rumænsktalende messiansk jøde - omkring 200 til gudstjeneste hver lørdag aften. Nu er tallet nede på 100, hvilket også skyldes den israelske politik over for rumænske fremmedarbejdere.

Foruden disse to nationale menigheder er der fire andre grupper, som hver uge holder til - ikke i kirken - men i menighedshuset. Det drejer sig om to russisktalende grupper, en etiopisk og en koreansk. Den ene russiske gruppe har været der siden midten af 1990'erne, hvorimod den anden er kommet til senere. Begge samles de i løbet af ugen og ikke på sabbatten, hvilket bl.a. hænger sammen med, at det er lettere at klare transportproblemet, når gudstjenesten ikke er om lørdagen, hvor ingen busser kører.

Foruden de to russisktalende menigheder holder en lille gruppe etiopiere

også til i menighedshuset. Også de samles i løbet af ugen og tæller omkring 20. De etiopiske eller amharisktalende menigheder i Israel samles alle ca. hver fjortende dag til en fælles gudstjeneste, ikke i Immanuel Kirkens lokaler, men derimod på den anden side af gaden. Her findes bygninger, der tilhører det engelske missionselskab, men som er stillet til rådighed for en lokal messiansk menighed.

Endelig er der også som noget nyt en koreansk menighed, som holder til i menighedshuset. De bruger faciliteterne om lørdagen, dels til gudstjeneste og dels til socialt samvær bagefter, et samvær som altid inkluderer fællesspisning, for mange kommer langsvejs fra. Således bor menighedens leder eller præst i Tiberias.

Et bedehus for andre folk

Spurgt om hvilket samarbejde man har med disse andre menigheder, og hvorfor man stiller sine faciliteter til rådighed for dem, svarer Anbjørn Neerland, som de sidste år har arbejdet ved kirken:

- Vi har ikke noget ansvar for disse grupper og heller noget

Immanuel Kirkens indre fik et nyt udseende i 1977.

samarbejde med dem ud over med den ghanesiske menighed. Men det er ikke let at finde lokaler her i området, hvor man kan samles til gudstjeneste. Især ikke hvis man økonomisk kun har begrænsede muligheder for at leje sig ind. De grupper, som bruger vores lokaler, betaler kun et lille beløb, men vi er glade for at kunne hjælpe dem til et sted at samles og et sted at bede, noget som de har brug for

og er glade for. Hvis det, vi har at forvalte her, kan bruges som et bedehus for andre folk, så løser vi også noget af den opgave, som vi har.

Vægtæppe i lokalet i
menighetshuset